

РОЗВИТОК РИНКУ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Ігор Назаркевич¹, Наталія Дацків², Любов Петик³

Львівський національний університет імені Івана Франка,
79001, м. Львів, вул. Університетська, 1

¹e-mail: Ihor.Nazarkevych@lnu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5856-531X>

²e-mail: nataliya.datskiv@lnu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1828-9012>

³e-mail: lyubov.petyk@lnu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4807-2236>

Анотація. У статті проведено комплексний аналіз ринку небанківських фінансових установ (НФУ) в Україні. Головною метою роботи є аналіз сучасного стану ринку НФУ в Україні, виявлення ключових тенденцій і проблем, а також оцінка перспектив його розвитку. В дослідженні застосовано такий методологічний інструментарій як комплексний аналіз та узагальнення. Цей підхід використано для дослідження ринку НФУ в цілому та динаміки ключових кількісних показників за період 2021–2024 рр. і початку 2025 р. Досліджено структуру ринку за окремими сегментами (страховики, кредитні спілки, ломбарди, фінкомпанії) та їхніми частками в активах фінансового сектору. Використано проблемно-орієнтований підхід для ідентифікації ключових ризиків (захист прав споживачів, загрози фінансовій стабільності) та проблем, що стримують розвиток сектору (недостаток законодавства, низька капіталізація, брак довіри). На основі методу синтезу та прогнозування визначено перспективи подальшого розвитку ринку в контексті євроінтеграції, цифровізації та повоєнного відновлення.

Розглянуто основне нормативно-правове забезпечення функціонування ринку небанківських фінансових установ в Україні та окреслено напрями регуляторної політики в цій сфері. Особливу увагу приділено впливу повномасштабного вторгнення та кардинальним змінам у регуляторному середовищі, що набрали чинності у 2020, 2023–2024 роках. Оцінено вплив небанківських фінансових установ на підвищення конкуренції, фінансової інклюзії та інновацій. Водночас ідентифіковано ключові ризики, пов'язані з діяльністю НФУ, зокрема у сферах захисту прав споживачів та потенційних загроз для фінансової стабільності. Визначено ключові проблеми, з якими зіштовхуються учасники ринку, та окреслено перспективи подальшого розвитку в контексті євроінтеграційних процесів.

Ключові слова: небанківські фінансові установи, фінансовий ринок, Національний банк України, регулювання, страхові компанії, фінансові компанії, ломбарди, кредитні спілки, воєнний стан.

Постановка проблеми. Фінансовий сектор України упродовж останнього десятиліття зазнав глибоких трансформацій, зумовлених як внутрішніми реформами,

так і зовнішніми шоками. Ринок небанківських фінансових інститутів відіграє вагомую роль у фінансовій системі будь-якої країни, доповнюючи послуги банківського сектору та сприяючи підвищенню рівня фінансової інклюзії. В Україні цей сектор пройшов шлях від стрімкого кількісного зростання до якісної трансформації, що особливо прискорилося після переходу функції регулятора до Національного банку України (НБУ) у 2020 році та в умовах безпрецедентних викликів.

У контексті сучасної економічної та геополітичної нестабільності в Україні, зумовленої тривалою збройною агресією та світовими ринковими шоками, сектор небанківських фінансових установ (НФУ) виконує вирішальну функцію в диверсифікації фінансових продуктів, фінансуванні реального сектору та посиленні фінансової доступності. Проте, окрім певного збільшення активів у довоєнний час, даний сегмент зіштовхнувся з істотними проблемами: зменшенням операційної діяльності, роздробленістю ринку, нестачею капіталу, недоліками в корпоративному управлінні та посиленими ризиками, пов'язаними з макроекономічною нестабільністю. Ця ситуація спричиняє зниження фінансової стійкості сектору, обмежує інвестиційний потенціал та стримує його участь у відновленні економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика функціонування ринку небанківських фінансових послуг в Україні висвітлена у працях низки вітчизняних науковців, зокрема Г. Буги [1], В. Левченка [2], Б. Пшика [3-4] та інших. Значну увагу аналізу ринку приділяє Національний банк України (НБУ) у своїх звітах про фінансову стабільність та оглядах небанківського фінансового сектору. Окремі аспекти впливу воєнного стану на діяльність НФУ досліджуються у публікаціях профільних асоціацій та аналітичних центрів. Разом з тим, динамічність змін, зумовлена війною та реформою регулювання, потребує постійного оновлення та узагальнення досліджень у цій сфері.

При тому, що НФУ демонструють здатність до адаптації через оперативність та спеціалізацію на окремих ринкових нішах, наявна наукова література зосереджена переважно на загальному огляді стану ринку чи його окремих складових, будучи недостатньо зосередженою на системних дослідженнях чинників розвитку в кризових умовах. Недостатнє усвідомлення впливу таких факторів, як воєнний стан, курс на євроінтеграцію та регуляторні трансформації, ускладнює вироблення дієвих підходів до підвищення конкурентоспроможності НФУ, забезпечення фінансової стабільності та стимулювання економічного розвитку. Тому суттєвою науковою проблемою є необхідність проведення цілісного аналізу динаміки ринку небанківських фінансових установ України в умовах нестабільності, ідентифікації ключових перешкод та можливостей, а також наукового обґрунтування напрямів їхньої адаптації для забезпечення стійкого зростання та підтримки національної фінансової системи.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз сучасного стану ринку НФУ в Україні, виявлення ключових тенденцій, проблем та оцінка перспектив його розвитку. Основними завданнями дослідження є: здійснення аналізу сучасного стану та структури ринку НФУ в Україні за ключовими показниками; визначення та систематизація ключові тенденції функціонування ринку НФУ; виявлення та обґрунтування основних проблем і викликів, що перешкоджають ефективному розвитку ринку; розроблення практичних

рекомендацій щодо вдосконалення регуляторної політики та підвищення ефективності діяльності НФУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ринок НФУ в Україні є диверсифікованим і включає страхові компанії, кредитні спілки, ломбарди та фінансові компанії, кожен з яких має свою специфіку та динаміку розвитку.

Ключовою подією для ринку стала так звана «реформа спліт» у липні 2020 року, внаслідок якої функції регулювання ринку перейшли від Нацкомфінпослуг до Національного банку України. Це поклало початок фундаментальним змінам у нагляді, спрямованим на підвищення прозорості та стійкості сектору. Цей процес завершився ухваленням нової законодавчої бази, що фундаментально змінила правила гри.

З 1 січня 2024 року набули чинності нові закони, які імплементували ризик-орієнтований підхід до нагляду та посилили вимоги до капіталу, корпоративного управління та звітності учасників ринку. Ключовими законодавчими актами в сфері регулювання ринку небанківських фінансових установ в Україні стали:

- Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» (№ 1953-IX). Цим рамковим законом, що набув чинності з 1 січня 2024 року, запроваджено єдині підходи до регулювання, встановлено пропорційні вимоги до капіталу (від 1 млн грн для ломбардів до 10 млн грн для фінансових компаній, що надають гарантії), спрощено процедуру ліцензування за принципом «єдиної ліцензії» та посилено захист прав споживачів, зокрема через введення поняття «таємниці надання фінансової послуги» за аналогією з банківською [5].
- Закон України «Про страхування» (№ 1909-IX). Новим законом посилено вимоги до платоспроможності страховиків, запроваджено ризик-орієнтований нагляд, підвищено вимоги до корпоративного управління та більш чітко врегульовано діяльність страхових посередників [6].
- Закон України «Про кредитні спілки» (№ 3254-IX). Ухвалений у 2023 році, закон спрямований на розширення переліку послуг, які можуть надавати кредитні спілки, вдосконалення вимог до їх ліцензування та капіталізації, а також запроваджено систему завчасного попередження ризиків [7].

Наслідком нової регуляторної політики стало суттєве «очищення» ринку. За даними НБУ, кількість учасників небанківського ринку постійно скорочується через вихід слабких компаній, що не змогли виконати нові вимоги. Наприклад, лише у березні 2024 року ринок залишили 6 установ, а НБУ активно переоформлював ліцензії відповідно до нового законодавства.

Основна мета регулятора – забезпечити, щоб нагляд був адекватним ризикам, притаманним кожній окремій компанії, та захистити права споживачів фінансових послуг. Водночас НБУ прагне не створювати надмірного регуляторного тиску для компаній, що працюють на базі власного капіталу і не залучають кошти населення.

На початковому етапі НБУ запровадив регуляторні послаблення щодо строків подання звітності та виконання вимог до капіталу для підтримки ліквідності ринку. Це у свою чергу призвело до низки ефектів в системі фінансового сектору України (див. табл. 1).

Таблиця 1

Вплив небанківських фінансових установ на фінансовий сектор України

Категорія	Аспект	Ключові характеристики
Позитивний вплив	Підвищення конкуренції та доступності послуг	а) Створення конкуренції банкам, особливо у споживчому кредитуванні та обслуговуванні МСБ; б) фінансові компанії та ломбарди пропонують швидкі та прості процедури для невеликих позик; в) лізингові компанії фінансують оновлення основних засобів, стимулюючи інвестиції.
	Сприяння фінансовій інклюзії	а) Залучення до фінансової системи громадян та бізнесу з обмеженим доступом до банківських послуг; б) кредитні спілки та МФО задовольняють попит на фінансові послуги в невеликих містах та сільській місцевості.
	Драйвери фінансових інновацій	а) Активне впровадження інновацій (особливо фінтех-компаніями): онлайн-кредитування, мобільні платежі; б) використання нових методів скорингу клієнтів; в) стимулювання цифрової трансформації традиційних банків.
Ризики та виклики	Захист прав споживачів	а) Недобросовісні практики: непрозоре ціноутворення (приховані комісії, високі річні ставки), нав'язування додаткових послуг (страхування); б) жорсткі методи стягнення: психологічний тиск, погрози.
	Загрози фінансовій стабільності	а) Невиконання окремими страховиками вимог до капіталу; б) ризики, пов'язані з високою концентрацією на ринках; в) потенціал використання установ у схемах відмивання коштів; г) посилення ризиків через війну: погіршення якості активів, операційні ризики (бойові дії, кібератаки).

Джерело: сформовано авторами

Згідно з даними НБУ, станом на кінець 2024 – початок 2025 року, на ринку небанківських фінансових послуг спостерігалися різноспрямовані тенденції. Загальна кількість учасників ринку поступово скорочується, що переважно пов'язано з посиленням регуляторних вимог та виходом з ринку нежиттєздатних або неактивних гравців. Наприклад, у жовтні 2024 року кількість учасників небанківського фінансового ринку зменшилась на 30 установ, а в липні 2024 року ринок залишили 28 учасників, при цьому з'явився один новий. Частка небанківських фінансових установ в активах всього фінансового сектору залишається порівняно невеликою, коливаючись близько 10% [8].

Незважаючи на скорочення кількості учасників, ринок небанківських фінансових послуг демонструє стійкість та здатність до адаптації. Станом на початок 2025 року, кількість учасників ринку продовжувала скорочуватися, що є наслідком політики НБУ, спрямованої на очищення ринку від неактивних та непрозорих гравців. Так, за даними НБУ, у березні 2025 року кількість учасників небанківського ринку зменшилась до 838 компаній [8].

Аналіз динаміки кількості небанківських фінансових установ за період з 2021 по 2024 рр. свідчить про зменшення кількості учасників ринку за усіма основними видами. При цьому, скорочення по кожному сегменті ринку більш, ніж вдвічі (див. рис. 1).

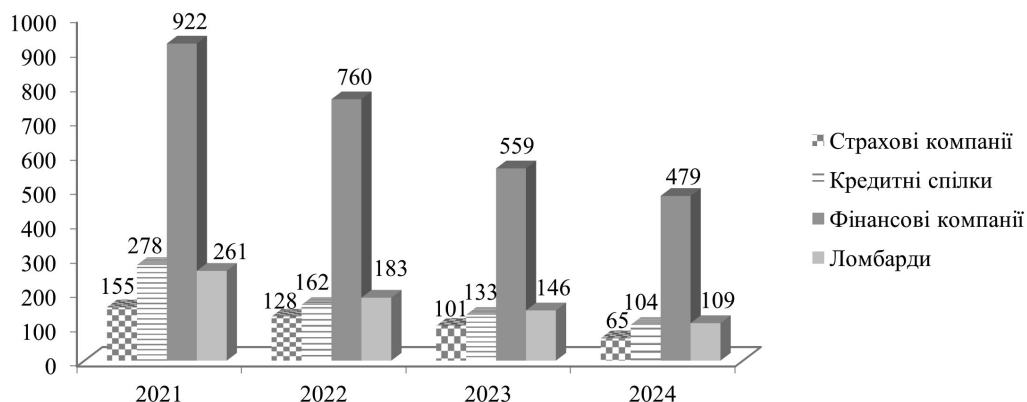

Рис. 1. Структура та кількість небанківських фінансових установ в Україні у 2021–2024 рр., од.

Джерело: сформовано на основі [8]

Зокрема, фінансові компанії є найбільшим сегментом ринку, який включає установи, що надають послуги з кредитування, факторингу, лізингу та надання гарантій. У 2023 році, за даними НБУ, фінкомпанії продемонстрували відновлення кредитування населення, надавши на 70% більше позик, ніж у 2022 році. Обсяг їхніх активів зріс на 3% попри скорочення кількості установ. Прибутковою у 2023 році була більшість фінансових компаній. Значну роль у прибутковості сегменту відіграла державна установа ПрАТ «Укрфінжитло», оператор програми «єОселя».

Водночас страховий ринок також адаптувався до нових реалій. Ключовими драйверами зростання залишаються автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена карта») та медичне страхування. За даними НБУ, у 2023 році рівень виплат у ризикових страховиків зріс з 35% до 37%, а у страховиків життя – з 17% до 23%. Попри виклики, ризикові страховики залишалися операційно прибутковими, хоча їхній прибуток дещо знизився порівняно з 2022 роком.

Натомість частка ломбардів на ринку НБФУ зазнав суттєвого скорочення. Кількість ломбардів значно зменшилася, що пов'язано як із загальноекономічною ситуацією, так і з посиленням регуляторних вимог. Водночас, за підсумками 2023 року, ломбарди залишалися прибутковими.

При цьому, кредитні спілки продовжують відігравати важливу соціальну роль, особливо в регіонах. Проте, цей сегмент також зіштовхнувся з викликами, пов'язаними з кредитоспроможністю позичальників та необхідністю докапіталізації. У 2023 році активи кредитних спілок дещо скоротилися.

Водночас обсяг активів НФУ за аналогічний період зріс на 26%, що відображає насамперед якісні структурні зрушення на ринку фінансових послуг незважаючи на пандемію коронавірусу та війну (див. рис. 2).

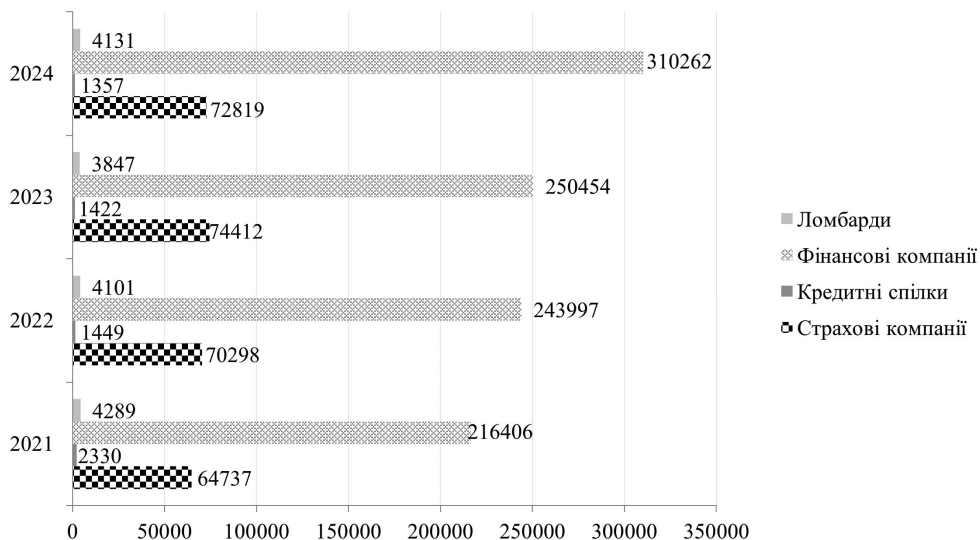

Рис. 2. Динаміка обсягів активів надавачів фінансових послуг в Україні у 2021-2024 рр., млн грн.
Джерело: сформовано на основі [8]

Ключовим сегментом ринку залишаються фінансові компанії, які займають найбільшу частку за обсягом активів та кількістю. Їхні активи за 2024 рік зросли на 23,9%. Вони надають широкий спектр послуг, зокрема кредитування, лізинг, факторинг та надання гарантій.

Страхові компанії демонструють поступове зростання активів. За даними НБУ, активи страховиків життя зросли на 14% за 2024 рік, а ризикових страховиків – на 11%. Це свідчить про підвищення довіри та попиту на послуги страхування навіть у складних умовах.

Ломбарди також демонструють зростання активів (на 7,4% за 2024 рік), що може бути пов'язано зі зростанням попиту на швидкі короткострокові позики серед населення.

Натомість кредитні спілки протягом останніх років переживають складний період, що характеризується зменшенням кількості установ та скороченням обсягів активів. За 2024 рік їхні активи скоротилися на 5%, а кредитний портфель зменшився на 8%.

Загалом, за даними «Огляду небанківського фінансового сектору» НБУ за березень 2025 року, загальні обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг у IV кварталі 2024 року збільшилися на 6,8% [8]. Це свідчить про поступове відновлення та розвиток ринку.

Аналіз останніх років функціонування ринку НФУ свідчить як про очевидні перспективи для динамічного зростання, так і наявність низки перешкод для його розвитку. Серед інших ключових проблем, що стримують розвиток сектору, можна виділити:

- Недосконалість законодавчої бази та регуляторного середовища. Незважаючи на значні кроки НБУ в напрямку імплементації європейських стандартів, процес адаптації та впровадження нових регуляцій є складним для багатьох учасників ринку.
- Низький рівень капіталізації. Значна частина НФУ має обмежений капітал, що обмежує їхні можливості для розвитку та конкуренції.
- Недостатній рівень довіри з боку споживачів. Проблема посилюється випадками недобросовісної практики окремих гравців та низькою фінансовою грамотністю населення.
- Проблеми з захистом прав споживачів фінансових послуг. Потребують подальшого вдосконалення механізмів захисту прав клієнтів НФУ.
- Обмежений доступ до фондування, особливо для невеликих компаній.

Однак, незважаючи на виклики, ринок небанківських фінансових послуг України має значний потенціал для розвитку. Основними драйверами його зростання можуть стати:

- Цифровізація та розвиток FinTech. Впровадження сучасних технологій дозволяє НФУ розширювати спектр послуг, покращувати клієнтський сервіс та оптимізувати витрати. Війна прискорила перехід до онлайн-каналів обслуговування.
- Подальша гармонізація законодавства з нормами ЄС. Це сприятиме підвищенню прозорості ринку, зміцненню довіри та залученню іноземних інвестицій.
- Зростання попиту на окремі види послуг, зокрема, на страхування воєнних ризиків (у разі розробки дієвих механізмів), мікрокредитування для відновлення бізнесу та особистих потреб, послуги фінансового лізингу.
- Консолідація ринку призведе до виходу слабких гравців та посилення позицій більш стійких та капіталізованих компаній сприятиме оздоровленню сектору.
- Підвищення фінансової грамотності населення та бізнесу, сприятиме споживачам більш усвідомлено обирати фінансові послуги та ефективніше управляти власними фінансами.

Втім, Національний банк України продовжує роботу над вдосконаленням регуляторного поля, зокрема, шляхом ухвалення нових нормативно-правових актів та впровадження дієвих важелів впливу на фінансовий сектор.

Таким чином, ключовими напрямками для подальшого розвитку мають стати посилення фінансової стійкості НФУ, впровадження інноваційних технологій, підвищення прозорості діяльності, ефективний захист прав споживачів та подальша інтеграція до європейських фінансових ринків. Попри складні умови, небанківський фінансовий сектор має потенціал для відновлення та зростання, відіграючи важливу роль у повоєнному відновленні економіки України.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, небанківські фінансові установи є невід’ємною та динамічною частиною фінансової системи України. Вони

здійснюють важливий внесок у підвищення конкуренції, розширення фінансової інклюзії та впровадження інновацій. Їхня гнучкість та здатність обслуговувати специфічні ринкові ніші сприяють задоволенню потреб економіки, які не завжди можуть покрити традиційні банки.

Водночас діяльність НФУ пов'язана з суттєвими ризиками, передусім у сфері захисту прав споживачів та потенційних загроз для фінансової стабільності. Регуляторна реформа, ініційована Національним банком, є ключовим кроком на шляху до мінімізації цих ризиків та побудови стійкого, прозорого та ефективного небанківського ринку. Подальший успішний розвиток сектору залежатиме від збалансованої політики регулятора, яка поєднуватиме ефективний нагляд із підтримкою здорової конкуренції та інновацій, а також від здатності самих учасників ринку адаптуватися до нових вимог та працювати на засадах прозорості й відповідальності.

Подальші дослідження ринку небанківських фінансових установ в Україні в умовах нестабільності можуть бути спрямовані на глибший аналіз впливу конкретних факторів ризику, таких як геополітична нестабільність, кіберзагрози та кліматичні зміни, на окремі сегменти сектору (страхування, кредитування, лізинг).

Список використаних джерел

1. Буга Г. С. Забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні: адміністративно-правові засади : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 404 с.
2. Левченко В. П. Розвиток ринку небанківських фінансових послуг України: монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 368 с.
3. Пшик Б. І. Сучасні проблеми розвитку ринків небанківських фінансових послуг в Україні та шляхи їх вирішення. *Ефективна економіка*. 2017. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5759>.
4. Пшик Б. І. Розвиток ринків небанківських фінансових послуг в Україні: основні проблеми та шляхи їх вирішення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. №16. 2017. С. 988–992. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/195.pdf>.
5. Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» (№ 1953-IX). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2023. № 3–4. Ст. 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
6. Закон України «Про страхування» (№ 1909-IX). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2023. № 12–13. Ст. 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
7. Закон України «Про кредитні спілки» (№ 3254-IX). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2023. № 85–86. Ст. 315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20#Text>
8. НБУ. Огляд небанківського фінансового сектору за березень 2025 року. 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2025-03.pdf?v=14.

References

1. Buha, H. S. (2022). Zabezpechennia bezpeky u sferi diialnosti nebankivskykh finansovykh ustanov v Ukraini: administratyvno-pravovi zasady [Ensuring security in the sphere

- of activities of non-banking financial institutions in Ukraine: administrative and legal principles]. Odesa: Vydavnychiy dim "Helvetyka" [in Ukrainian].
2. Levchenko, V. P. (2013). Rozvytok rynku nebankivskykh finansovykh posluh Ukrainy [Development of the non-banking financial services market in Ukraine]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury [in Ukrainian].
 3. Pshyk, B. I. (2017). Suchasni problemy rozvytku rynkiv nebankivskykh finansovykh posluh v Ukraini ta shliakhy yikh vyrishennia [Current problems of development of non-banking financial services markets in Ukraine and ways to solve them]. *Efektivna ekonomika*, 9, URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5759> [in Ukrainian].
 4. Pshyk, B. I. (2017). Rozvytok rynkiv nebankivskykh finansovykh posluh v Ukraini: osnovni problemy ta shliakhy yikh vyrishennia [Development of non-banking financial services markets in Ukraine: main problems and ways to solve them]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, 16, 988–992. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/195.pdf> [in Ukrainian].
 5. Zakon Ukrainy, (2023). Pro finansovi posluhy ta finansovi kompanii [About financial services and financial companies] (№ 1953-IX). *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, № 3–4, 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> [in Ukrainian].
 6. Zakon Ukrainy, (2023). Pro strakhuvannia [About insurance] (№ 1909-IX). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, № 12–13, 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> [in Ukrainian].
 7. Zakon Ukrainy, (2023). Pro kredytni spilky [About credit unions] (№ 3254-IX). *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, № 85–86, 315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20#Text> [in Ukrainian].
 8. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2025). Ohliad nebankivskoho finansovoho sektoru za berezen 2025 roku [Non-bank financial sector overview for March 2025]. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2025-03.pdf?v=14 [in Ukrainian].

THE DEVELOPMENT OF THE NON-BANK FINANCIAL INSTITUTIONS MARKET IN UKRAINE IN CONDITIONS OF INSTABILITY

Ihor Nazarkevych¹, Nataliya Datskiv², Liubov Petyk³

*Ivan Franko National University of Lviv,
1 Universytetska Str., Lviv, 79001,*

¹*e-mail: Ihor.Nazarkevych@lnu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5856-531X>*

²*e-mail: nataliya.datskiv@lnu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1828-9012>*

³*e-mail: lyubov.petyk@lnu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4807-2236>*

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of the non-banking financial institutions (NFI) market in Ukraine. The main objective of the work is to analyze the current state of the NFI market in Ukraine, identify key trends and problems, and assess the prospects for its development. The study uses such methodological tools as comprehensive analysis and generalization. This approach is used to study the NFI market as a whole and the dynamics of key quantitative indicators for the period 2021–2024 and the beginning of 2025. The market structure is studied by individual segments (insurers, credit unions, pawnshops, financial companies) and their shares in the assets of the financial sector. A problem-oriented approach is used to identify key risks (protection of consumer rights, threats to financial stability) and problems that

hinder the development of the sector (imperfect legislation, low capitalization, lack of trust). Based on the synthesis and forecasting method, the prospects for further market development in the context of European integration, digitalization, and post-war recovery are determined.

The main regulatory and legal support for the functioning of the non-banking financial institutions market in Ukraine is considered and the directions of regulatory policy in this area are outlined. Particular attention is paid to the impact of full-scale invasion and fundamental changes in the regulatory environment that came into force in 2020, 2023-2024. The impact of non-banking financial institutions on increasing competition, financial inclusion, and innovation is assessed. At the same time, key risks associated with the activities of NFIs are identified, in particular in the areas of consumer protection and potential threats to financial stability. Key problems faced by market participants are identified, and prospects for further development in the context of European integration processes are outlined.

Keywords: non-bank financial institutions, financial market, National Bank of Ukraine, regulation, insurance companies, financial companies, pawnshops, credit unions, martial law.

Стаття надійшла до редакції 15.04.2025

Прийнята до друку 25.06.2025